

﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا﴾
وَقَالَتْ أُمُّ الْمُؤْمِنِينَ عَائِشَةُ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا) فِي حَقِّ النَّبِيِّ ﷺ:
«وَاللَّهِ مَا أَنْتَمَّ لِنَفْسِهِ فِي شَيْءٍ يُؤْتَى إِلَيْهِ قَطُّ، حَتَّى تُنْتَهَكَ حُرْمَاتُ اللَّهِ، فَيَنْتَقِمَ لِلَّهِ»

Aziz Kardeşlerim!

Bir Müslüman her bakımdan dengeli olup orta yolu takip eder. Vakarlı olur, ama alçak gönüllülüğünü kaybetmez. Müsamahakâr olur, ama günah işlendiğinde buğzeder. Değerini bilir, ama kibirli olmaz. Başarılı olur, ama gururlanmaz, çünkü bilir ki tevfik ancak Allah'tandır.

Hepimiz her gün çeşitli ortamlarda farklı insanlarla karşılaşmaktayız. Duruma ve kişilerin şahsiyetlerine göre bu karşılaşmalar çok farklılık arz edebilir. Bazen gönül muhabbeti oluşur, kalbinden gelen bir tebessüm ile sadakada bulunursun. Bazen de olur ki, karşınızdaki kişi haksız yere bir saygısızlıkta bulunur. Bu durumda bile ilahî ölçülere göre hareket etmek lazımdır.

Muhterem Müslümanlar!

İnsan ancak Allah Teâlâ'nın sıfatlarını kendisinde yansıtabilirse kemale erişebilir. Rabbimiz bu hakikati Furkân suresindeki şu âyet-i kerîme ile örneklendiriyor: “**Rahmân'ın kulları,**

yeryüzünde vakar ve tevazu ile yürüyen kimselerdir. Cahiller onlara laf attıkları zaman, ‘selam!’ der geçerler.”¹ Bu ayette Rabbimiz bize eziyete karşı nasıl bir tavır ortaya koymamız gerektiğini telkin ediyor. Vakar ve tevazu ölçülerine uygun bir şekilde cahillerin eziyetine karşı bile Rabbimiz bize sabırlı olup

sakin ve barışa yol açan bir üslupla cevap vermemizi emrediyor. Bunu yaparken de bize **عِبَادُ الرَّحْمَنِ** – “Rahmân'ın kulları” olduğumuzu hatırlatıyor. Bundan anlıyoruz ki, bu müsamahakâr tavır ancak Rahmân, sonsuz şefkat sahibi olan Allah'ın ihsanıyla mümkündür. Allah'ın rahmet sıfatını açıklayan bir hadîs-i şerifte Peygamberimiz ﷺ buyuruyor ki:

“**Aranızda hiçbiri Allah gibi duyduğu kötülöklere karşı sabırlı değildir. (Kâfirler) ona evlat nispet eder, O da onlara afiyet ve rızık verir.**”²

“**Aranızda hiçbiri Allah gibi duyduğu kötülöklere karşı sabırlı değildir. (Kâfirler) ona evlat nispet eder, O da onlara afiyet ve rızık verir.**”²

Değerli Kardeşlerim!

Yüce Allah ayette kulluğumuzu hatırlatarak bize aynı zamanda dolaylı bir şekilde bir uyarıda bulunuyor. Ayetin siyakından anlıyoruz ki, eğer Allah'a karşı isyanda bulunduğumuz hâlde affını diliyorsak, bize karşı kötülükte bulunan kişilere karşı da sabırlı ve müsamahakâr davranmamız lazım. Yürüyen Kur'an olan Peygamberimiz ﷺ bu hakikati birebir idrak edip hayatına taşımıştır.

Enes b. Malik rivayet ediyor: “**Ben bir keresinde Peygamber ﷺ'in beraberinde yürüyordum.**

Peygamberin üzerinde (...) kalın kenarlı bir kaftan vardı. Bir bedevi, Peygamber'e yetişti de kaftanını şiddetli çekti. O sırada ben Peygamber'in boynu ile iki omuzu arasına baktım, bedevinin şiddetli çekmesinden dolayı kaftanın kalın kenarının Peygamber'in boynunun yan tarafında iz bırakmış olduğunu gördüm. Bundan sonra bedevi, Peygambere: 'Yanında bulunan Allah'ın malından bana bir şey verilmesini emret!' dedi. Bunun üzerine Peygamber ﷺ bedeviye doğru (şefkatle)

dönüp güldü. Sonra bu bedeviye biraz dünyalık verilmesini emretti.”³ Bu nasıl bir hoşgörü, nasıl bir müsamaha! Mümin olarak bunları duyduğumuzda “Ama o peygamberdi.” demek doğru olmaz, zira sonuçta o da insandı. Kendine hâkim olarak bu yüce makamlara ulaşmıştı. Bize düşen, onun izinden gitmektir.

Aziz Müminler!

Bizim yaşam tarzımız Allah merkezlidir. Affetmemiz ve kızmamız bile ancak Allah rızası için olmalı. Hz. Âişe (r.a.) Peygamberimiz ﷺ'i vafederken der ki:

“**Allah'a yemin olsun, kendisi için hiç intikam almazdı. Ancak Allah'ın haramları ihlal edilince, Allah için intikamını alırdı.**”⁴ Müminin vakarına uyan da budur. Biri haysiyetine dokunduğunda değil, Allah'a isyan edildiğinde öfkelenip eliyle müdahale eder. Onu yapamazsa diliyle itiraz eder. Onu da yapamazsa onu kalbiyle reddeder. Bunu da başkalarının gözüne girmek için değil, Allah rızası için yapar. Ama bir cahilin biri şahsına karşı saygısızlıkta bulunduğu bir mümin, ayette vafedildiğine göre, “selam!” der, geçer ve kin beslemez, zira Müslüman seviyeli bir insandır. Sefihlere cevap vermekte fayda olmadığını da iyi bilir.

Allah Teâlâ bizi, nefislerine hâkim olup sadece onun rızası için affeden ve kızanlardan eylesin.

¹ Furkân suresi, 25:63

² Buhârî, Edeb, 71, H. No: 6099

³ Buhârî, Fardu'l-Humus, 19, H.No: 3149

⁴ Buhârî, Hudûd, 10, H. No: 6786